

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 01/00017

JORDLOVEN

Saksbehandler: Bertil Meland

Arkiv: V &00

Saksnr.: Utvalg
0050/05 Hovedutvalg næring og drift**Møtedato**
06.10.2005

Landbruks- og matdep.	
Saksnr:	2005 1130 30
Møtedato:	17 OKT 2005 ASR/ JUR
Saksbehandler:	IAA 41
Kontor:	Arkiv

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Bertil Meland
Arkivsaksnr.: 01/00017

Arkiv: V &00

ENDRINGER I JORDLOVEN - HØRING

Rådmannens innstilling:

HND frarår at delingsforbudet i jordloven § 12 oppheves, og tilrår at departementet i stedet beholder forbudet og peker på hvilken dreining i forvaltningspraksis som ønskes.

Vedlegg:

Høringsnotat – Endringer i jordlova m.v.

Saksopplysninger:

Rådmannen vil i denne sammenheng bare gi uttalelse til forslaget om oppheving av delingsforbudet.

Departementet grunngir behovet for endring bl.a. med at

- delingsforbudet legger unødige bånd på eierens muligheter for å utvide eller etablere alternativ næringsutvikling på landbrukseiendommen
- reglene bør legges til rette for en utvikling i retning av større eiendommer
- forenkling av regelverket slik at både eieren og det offentlige får frigjort ressurser
- en oppheving vil legges til rette for at flere får tilgang til å kjøpe tilleggsjord
- en oppheving kan medvirke til bosetting i distriktene
- en oppheving kan stimulere til næringsutvikling og medvirke til ønsket endring av bruksstruktur

Det vil likevel være behov for unntak fra delingsfriheten ved fradeling av dyrka jord.

Vurdering:

Rådmannen har merket seg at spørsmålet om oppheving av delingsforbudet allerede ble foreslått i forbindelse med en gjennomgang av de juridiske virkemidlene i landbruket, jfr ECON-rapport 2004/089 "Regelverk og innovasjon i landbruket".

I høringsuttalelsene til denne rapporten uttalte Advokatforeningen bl.a. følgende:
"En avskaffelse av delingsforbudet vil kunne føre til en mengde oppdelinger av landbrukseiendommer. Barn og foreldre vil ofte ønske at alle skal få like mye."

Rådmannen tror Advokatforeningen har helt rett i sin vurdering og uttalelse.

I Agdenes består gårdsbrukene normalt av en rekke teiger og matrikelnummer. Gjennomføring av økonomisk fornuftige tiltak både for den enkelte eiendom og for fellesskapet, vanskeliggjøres ofte bl.a. fordi det i slike saker lett blir mange beslutningstakere med vidt forskjellige prioriteringer. Dersom delingsforbudet oppheves, vil det åpne for en enda større krets av grunneiere. Regelmessig er det de som ikke bruker eiendommen til

næringsvirksomhet som er mest i mot nye tiltak eller endringer. Slike sammenhenger kan bremse opp/stoppe den positive utvikling departementet har mål om å fremme.

Det framstår som tvilsomt at det er knyttet næringsutvikling til å få fradelt og/eller omsatt utmarksparseller mellom arvinger eller i et fritt marked – selv om det kan ligge sterke ønsker bak en slik problemstilling. Her kan retten til jakt- og fiske, mulighetene for spredt hyttebygging, osv. nevnes.

Når det gjelder mulighetene for økt bosetting som følge av en evt oppheving av delingsforbudet synes disse meget overdrevet. I Agdenes er det som regel nær slekt/familie til fraflyttede gårdsbruk som sitter med eiendommen. De er gjerne bosatt i utenfor kommunen i mer sentrale strøk. Eierne bruker eiendommen til rekreasjon og fritidsformål og de har liten interesse av å selge eiendommen, annet enn dersom det økonomiske utbyttet skulle bli så stort at dette framstår som en attraktiv løsning. Slike muligheter er regelmessig knyttet til regulering, fradeling og salg av hyttetomter. Det er forsøkt innregulert boligtomter i mer usentrale områder av kommunen, men som bolig har disse tomtene svak eller liten interesse. En sannsynlig konsekvens av en oppheving av delingsforbudet, vil mest sannsynlig bli at barna til dagens eier vil ønske å dele bruket likt mellom seg ved generasjonsskifter.

Dersom en skal få økt bosetting i distriktene må det være et inntektsgrunnlag. Dette inntektsgrunnlaget skapes ikke ved å oppheve delingsforbudet, men gjennom arbeid / virksomhet som bygger på lokale, gjerne stedegne ressurser. Rådmannen er videre trygg på at kommunen greier å fatte positive vedtak i de sakene der deling fører til næringsutvikling, økt bosetting, bedret bruksstruktur, osv.

Rådmannen er redd for at foreliggende forslag vil gi utilsiktede negative virkninger. Rasjonaliseringsgevinsten saksbehandlingsmessig i den enkelte kommune antas forholdsvis liten.

Rådmannen har merket seg at departementet åpner for at kommunen kan vedta en lokal forskrift om delingsforbud – dog må en slik forskrift ligge innenfor de rammene som ligger til grunn for forslaget om oppheving. Det innebærer at kommunen ikke kan unngå utilsiktede negative virkninger av en oppheving av delingsforbudet, og også må bruke saksbehandlingsressurser på forskriftsarbeid.

Saksprotokoll

Utvalg: Hovedutvalg næring og drift
Møtedato: 06.10.2005
Sak: 0050/05

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 01/00017

Tittel: SAKSPROTOKOLL: ENDRINGER I JORDLOVEN HØRING

Behandling:

Forslag i møtet:

Frode Singstad foreslo:

HND tilrår at delingsforbudet i jordlovens § 12 oppheves, men at kommunene får større innflytelse i delingssaker i forhold til lokal forhold og prioriteringer.

Votering:

4 stemte for F. Singstads forslag.

3 stemte for innstillingen.

Uttalelse:

HND tilrår at delingsforbudet i jordlovens § 12 oppheves, men at kommunene får større innflytelse i delingssaker i forhold til lokal forhold og prioriteringer.

Sendes: Det Kongelige Landbruks- og Matdepartementet, Postboks 8007 Dep, 0030 Oslo